

כלי מחקר זה נלקח מתוך [מאגר כלי המחקר](#) של קרן שלם התומכת במחקר שמטרתו שיפור איכות החיים של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית והסובבים אותם.

כל המעוניין להשתמש באחד מכלי מחקר מתבקש לפנות לחוקר שערך את המחקר הרלבנטי ולוודא את אישור השימוש בכלי מבחינת זכויות יוצרים.

☼ שם הכלי: דימוי עצמי "הוא כך ואני כך"

☼ פותח בשנת: 1981, על ידי: גלנץ.

☼ תורגם לעברית בשנת: שפת מקור עברית, על ידי: שפת מקור עברית.

1	מטרת הכלי	מטרת המבחן לבדוק את הדימוי העצמי של הנבדק בארבעה מוקדי התייחסות: דימוי עצמי-אישי, דימוי היחיד בעיני חבריו ובעיני בני משפחתו, ודימוי היחיד כלפי יכולותיו וביצועיו במסגרת בה הוא נמצא.
2	סוג כלי המחקר	שאלון
3	אוכלוסיית היעד	במחקר של ניסים (2014), נוער ומבוגרים בגילאי 16-62 שנים במחקרן של פרופ' חפציבה ליפשיץ-והב וחגית חגואל (2015), השתתפו 96 מבוגרים עם מוגבלות שכלית קלה עד בינונית.
4	אופי הדיווח	המבחן מבוסס על עדות היחיד כלפי עצמו, תוך השוואת עצמו אל האחרים.
5	מבנה הכלי	המבחן המקורי כלל 38 היגדים המתחלקים לארבעה תחומים. במחקר של ניסים (2014) צומצמו מספר ההיגדים ל-22 ונערך מיקוד רק על התחום האישי. במחקר של ניסים (2014) נערך ניתוח גורמים קונפרמטורי (CFA) שמטרתו לאושש את מבנה השאלון של הדימוי העצמי. אותרו שלושה גורמים שהסבירו יחד 44.37% מהשונות המוסברת. הגורם הראשון התייחס לדימוי עצמי אישי-התנהגותי והסביר 18.49% מהשונות המוסברת וכלל 10 היגדים (4, 5, 6, 7, 8, 12, 15, 16, 18, 19), הגורם השני התייחס לדימוי עצמי חברתי והסביר 15.03% מהשונות. גורם זה כלל שבעה היגדים (9, 10, 11, 13, 19, 21, 22) הגורם השלישי התייחס להיבטים פיזיים והסביר 10.85% מהשונות. גורם זה כלל חמישה היגדים (1, 2, 3, 15, 17). במחקרן של ליפשיץ-והב וחגואל, נעשה שימוש רק בהיגדים הבוחנים את הדימוי העצמי האישי, בוצעה חלוקה בהתאם ל-2 קבוצות עיקריות: "תכונות אישיות" ו"תכונות חיצוניות".
6	סוג סולם המדידה	במחקר של ניסים (2014), הציינון של המבחן מבוסס על זיכוי שלוש תשובות אפשריות בכל פריט בניקוד שקול לפי ערכן מהשלילית לחיובית. לדוגמא: "אני לא כל כך בריא" מזכה בנקודה אחת, "אני בריא כמוהו" מזכה בשתי נקודות ו"אני בריא יותר ממנו" מזכה בשלוש נקודות. הציון הכללי מבוסס על סך הניקוד שניתן לכל נבדק במבחן. טווח הציונים האפשרי הינו 1-66. במחקרן של ליפשיץ-והב וחגואל (2015), סולם המדידה בן שלוש דרגות (מ-1 – המציין

דימוי עצמי נמוך ועד 3 – המציין דימוי עצמי גבוה). טווח הציונים האפשרי הינו 1-36.		
במחקר של ניסים, היגדים בצירים. במחקרן של ליפשיץ-והב וחגואל היגדים בלבד.	סוג הפריטים בכלי	7
38 היגדים (במחקר של ניסים (2014), 22 פריטים, במחקרן של ליפשיץ-והב וחגואל (2015), 12 פריטים)	אורך הכלי	8
במחקר של ניסים (2014) נמצאה מהימנות אלפא קורנבאך לגורם אישי-התנהגותי – 0.81. $\alpha = 0.61$ לגורם החברתי – $\alpha = 0.75$, לגורם הפיזי – $\alpha = 0.61$. במחקרן של ליפשיץ-והב וחגואל (2015), מקדם מהימנות אלפא קורנבאך לתכונות חיצוניות' $\alpha = 0.82$, ומקדם לתכונות אישיות' $\alpha = 0.81$.	מהימנות	9
במחקרן של ליפשיץ-והב וחגואל (2015), תוקף השאלון בהתאם לאוכלוסיית המחקר ע"בנט-יובל, 2001	תקיפות	10

רשימת מחקרי קרן שלם אשר עשו שימוש בכלי:

שם המחקר	מק"ט
שושנה ניסים (2014). טרילוגיה של תופעת המנהיגות באוכלוסיה בעלת מוגבלות שכלית: כישורים, סגנון מנהיגותי ויחסי הגומלין בין מנהיגים למונהגים. עבודת גמר המוגשת כמילוי חלק מהדרישות לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" בבית הספר לחינוך אוניברסיטת בר-אילן. בהנחיית: פרופ' חפציבה ליפשיץ וד"ר יוסף קליין.	581 למחקר המלא
פרופ' חפציבה ליפשיץ-והב וחגואל סטודנטית לתואר שלישי (2015). "תופעה היחידאות בקרב בוגרים עם מוגבלות שכלית: תיאוריות פסיכולוגיות (התקשרות, אינטימיות), תיאוריות מודרניות (בחירה/היעדר הזדמנויות) או קשיים רגשיים חברתיים".	100.1 למחקר המלא

- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)

דימוי עצמי- 'הוא כך ואני כך'

(גלנץ, 1981)

שם התלמיד/חניך _____ תאריך לידה _____

שם ביה"ס/מסגרת _____ כיתה/קבוצה _____

מטרה: בדיקת רמת הדימוי העצמי

הנחיות להעברת הכלי וציון וקידוד התשובות:

1. להקריא כל היגד בקול. ולהראות לנבדק את התמונה בו זמנית. למשל: הוא גבוה.

2. להסביר לנבדק כי עליו לבחור בין שלוש אפשרויות: אני כמוהו. למשל- אני גבוה כמוהו (תמונה בינונית). אני לא כל כך

כמוהו למשל- אני לא כל כך גבוה (תמונה קטנה). אני יותר ממנו למשל- אני יותר גבוה ממנו (תמונה גדולה). **(הנבדק יכול**

להצביע על בחירתו או לומר אותה בקול)

3. לסמן V בעמודה המתאימה לבחירת הנבדק: אני כמוהו. אני לא כל כך כמוהו. אני יותר ממנו.

הקידוד כלהלן: א. "אני לא כל כך גבוה" (התמונה הקטנה) = 1 נקודה. "אני דומה לו" (התמונה הבינונית) = 2 נקודות.

"אני גבוה מאד" (התמונה הגדולה) = 3 נקודות.

ב. יש לספור ולרשום כמה פעמים בחר הנבדק באפשרות 1.2.3.

זמן: ללא הגבלת זמן.

אני מאד כמוהו= 3 נקודות	אני לא כל כך כמוהו= 1 נקודה	אני כמוהו = 2 נקודות	ההיגדים	סוג
			1. הוא בריא	אישי
			2. הוא חזק	
			3. הוא יפה (חתיך)	
			4. הוא נקי	
			5. הוא מסודר	
			6. הוא פיקח (חכם)	
			7. הוא יודע הרבה דברים	
			8. הוא מדבר יפה	
			9. הוא כותב יפה	
			10. הוא משחק יפה	
			11. הוא אומר בדרך כלל את האמת	
			12. הוא עוזר לחבריו	
			13. הוא חי בשלום עם חבריו	
			14. הוא גבוה	
			15. הוא מתנהג יפה בכיתה/ בעבודה	עבודה/לימודים
			16. הוא משתתף יפה בשיעורים/בעבודה	
			17. הוא מבצע יפה שיעורי בית/ משימות בעבודה	
			18. הוא תלמיד/עובד טוב	
			19. חבריו אוהבים לשחק אתו	חברתי
			20. חבריו אוהבים לבוא אליו הביתה	
			21. חברים אוהבים שהוא יבוא אליהם הביתה	
			22. הוא אהוב על חבריו	

אישי _____ עבודה/לימודים _____ חברתי _____ סה"כ _____

16

א.

ב.

ג.